

80 ГОДИНИ ОД МЕЃУНАРОДНАТА АНКЕТА НА "БАЛКАНСКА ФЕДЕРАЦИЈА"

Македонското прашање во фокусот на големата меѓународна анкета на "Балканска федерација" упатена до најистакнатите личности на тоа време околу положбата и правата на народните малцинства и потиснати народи на Балканот.

"Во текот на мојот живот ги гледав Македонија и Балканскиот Полуостров повеќе од било која друга земја отколку мојата. Го запознав под крвавата тиранија на Абдул Хамид, го видов како повторно излегуваше победнички од Балканските војни... Го гледав востанат, го гледав молчалив за време на нестабилниот мир. Но, никогаш не го видов среќен".

Хенри Ноел Браилсфорд: "Во тој поглед Македонија е понесреќна отколку што беше под Турците. Едно силно и објективно Друштво на народите би можело да стори многу за да ја намали неправдата".

беше силно и објективно би можело да стори многу за да ја намали неправдата, но вакво какво што е денес, нема ни волја, ни сила тоа да го стори. Тоа би дејствувало подобро само ако целокупното уредување на мирот се ревидира и се постави врз принципи кои европските влади денес тешко би ги прифатиле. Очигледно е дека денес балканските влади не преземаат апсолутно ништо

МАКЕДОНСКИОТ НАРОД НИКОГАШ НЕ ГО ВИДОВ СРЕЌЕН

Пишува:
Гоце ДУРТАНОСКИ

Хенри Ноел Браилсфорд во 1903 година ја предводел Британската мисија за помош на Македонија по Илинденското востание, со седиште во Битола. По неговото враќање од оваа мисија тој ја објавил книгата "Македонија". Подоцна како член на фондацијата Карнеги, во 1913 година, учествувал во специјалната комисија која ги истражувала причините за Балканските војни. Во прилогот ќе се задржиме само на делови од анкетниот одговор на Хенри Браилсфорд упатен до Редакцијата на "Балканска федерација":

"Во текот на мојот живот ги гледав Македонија и

Балканскиот Полуостров повеќе од било која друга земја отколку мојата. Го запознав под крвавата тиранија на Абдул Хамид, го видов како повторно излегуваше победнички од Балканските војни... Го гледав востанат, го гледав молчалив за време на нестабилниот мир. Но, никогаш не го видов среќен".

Потоа продолжува: "Одговарам на вашите прашања затоа што отсекогаш сум се интересирал за тие толку несреќни и толку страдалнички народи. Сегашното решение е полошо отколку може да се замисли. Поделбите ги диктираше само идејата за рамнотежа на силите и воените интереси на победниците. Тие се фла-

Хенри Ноел Браилсфорд (1873-1958)

Роден во Мирфилд (Јоркшир), Англија. Со образование се здобил во Шкотска. Станал доцент на Глазговскиот универзитет каде што предавал логика. Бил уредник на весникот "Manchester Guardian" и негов специјален дописник од Балканот (Грција, Македонија), Франција и Египет. Ја предводел Британската мисија за помош на Македонија по Илинденското востание (1903 година), со седиште во Битола. Како член на фондацијата Карнеги, во 1913 година, учествувал во специјалната комисија, која ги истражувала причините за Балканските војни. Автор е на книгите: "Војната на челикот и златото", "Македонија", "Авантури во проза", "Руска работничка република", "Студија за поетот Шели", "Потеклото на големата војна", "Белгија и исечокот од хартија", "Лигата на народите", "Преку блокадата", "По мирот", "Бунтовна Индија", "Сопственост или мир" и други.

БИТОЛА КАКВА ШТО ЈА ВИДЕЛ БРАИЛСФОРД

грантно кршење на националните права".

Понатаму Браилсфорд вели: "А оваа почетна грешка воопшто не беше ублажена од ниеден разумен политички дух на балканските влади. На Балканот во моментот постои мир само поради општото ослабување. Во тој поглед Македонија е понесреќна отколку што беше под Турците. Друштвото на народите доколку

во правец на ваквото решение. Сите се националистички и милитантни. Сите тие опстојуваат само со репресији врз политичките и професионалните работнички организации. Сите тие се заплеткани, преку политичките и воените врски, во комбинациите на големите сили", заклучува Браилсфорд во писмото испратено од Лондон до весникот "Балканска федерација".